

Program kształcenia na Wydziale Filozofii i Socjologii UMCS

Program kształcenia to opis określonych dla danego kierunku studiów efektów kształcenia oraz program studiów zgodny z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego. Program studiów to opis procesu kształcenia, prowadzącego do osiągnięcia efektów kształcenia, wraz z przypisanymi do poszczególnych modułów punktami ECTS. Program kształcenia przygotowany jest dla konkretnego kierunku studiów, o określonym poziomie i profilu kształcenia.

§ 1

Zasady konstrukcji programów kształcenia dla nowych kierunków studiów

1. W przypadku zamiaru utworzenia nowego kierunku studiów dziekan po zasięgnięciu opinii Rady Wydziału powołuje zespół programowy danego kierunku studiów i jego przewodniczącego. Program kształcenia danego kierunku jest opracowywany przez zespół programowy.
2. Zespół programowy przygotowuje dokumentację wstępną, która zawiera projekt kierunkowych efektów kształcenia dla danego kierunku studiów, uwzględniając Krajowe Ramy Kwalifikacyjne. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia na temat przygotowanego projektu efektów kształcenia, dokumentacja wstępna jest przedstawiana do zaopiniowania Radzie Wydziału. Dokumentacja wstępna zawiera następujące elementy:
  - nazwę kierunku i jego umiejscowienie w obszarze/obszarach kształcenia;
  - poziom i profil kształcenia oraz forma studiów, liczbę semestrów, tytuł zawodowy absolwenta;
  - proponowany limit przyjęć na kierunek studiów oraz zasady rekrutacji dla danego kierunku studiów;
  - proponowaną korektę limitów przyjęć na pozostałych kierunkach studiów prowadzonych na danym wydziale;
  - opis koncepcji programu i celów kształcenia na danym kierunku w oparciu o prowadzone w jednostce badania naukowe, możliwości kadrowe oraz potrzeby uczelni i podmiotów zewnętrznych (partnerów społecznych, pracodawców, organizacji branżowych itp.);

- uzasadnienie związku programu planowanego kierunku studiów z misją uczelni i jej strategią rozwoju;
  - opis cech programu kształcenia stanowiących o jego atrakcyjności, konkurencyjności i oryginalności, ze wskazaniem potencjalnych konkurentów i cech odróżniających program kształcenia;
  - opis różnic w stosunku do programów pokrewnych kierunków studiów prowadzonych w UMCS;
  - informacje o zasobach i bazie materialnej koniecznej do realizacji programu kształcenia;
  - analizę wpływu uruchomienia kierunku studiów na sytuację kadrową jednostki, z uwzględnieniem obciążeń dydaktycznych, liczby godzin ponadwymiarowych oraz redukcji niedoborów dydaktycznych;
  - opis projektowanego miejsca absolwenta na rynku pracy;
  - imienny wykaz osób proponowanych do minimum kadrowego dla nowego kierunku studiów oraz podstawowe informacje o ich kompetencjach zawodowych wraz z oświadczeniami wynikającymi z art. 112a ustawy;
  - informacje o stanie wdrożenia systemu zapewnienia jakości kształcenia;
  - opis kierunkowych efektów kształcenia według obowiązującego wzoru zaopiniowany przez Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia;
  - plan studiów według obowiązującego wzoru.
3. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Rady Wydziału, zespół programowy przygotowuje analizę finansową uruchomienia i prowadzenia kierunku studiów. Kalkulacje kosztów oraz analiza możliwości finansowania studiów opiniowane są pod względem poprawności i wiarygodności przez Kwestora.
  4. Przygotowaną dokumentację w wersji elektronicznej oraz w postaci wydruku komputerowego wraz z kalkulacją kosztów planowanego kierunku studiów oraz wnioskiem o uruchomienie nowego kierunku studiów dziekan, za pośrednictwem Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów, przedstawia Rektorowi UMCS. Wraz z wnioskiem o utworzenie nowego kierunku studiów i kompletem dokumentów dziekan przedkłada również uchwałę właściwej rady wydziału wyrażającą pozytywną opinię w sprawie uruchomienia nowego kierunku studiów.
  5. Wnioski o utworzenie nowego kierunku studiów, w przypadku wydziałów posiadających uprawnienia do nadawania stopnia doktora habilitowanego, składa się nie później niż do końca lutego roku, w którym planuje się uruchomienie kształcenia.

6. Rada Wydziału w terminie do 30 czerwca roku, w którym planowane jest rozpoczęcie kształcenia na danym kierunku studiów zatwierdza kompletny program kształcenia dla
7. nowotworzonego kierunku. Przed podjęciem decyzji rada wydziału zasięga opinii Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia oraz wydziałowego Samorządu Studentów.
8. Kompletny projekt programu kształcenia, wraz z efektami modułowymi przygotowanymi zgodnie z obowiązującym wzorem, składany jest w Centrum Kształcenia i Obsługi Studiów do dnia 30 września roku, w którym uruchomiony zostaje dany kierunek celem uruchomienia procedury określania współczynnika kosztochłonności.

§ 2

Program studiów

1. Program studiów powinien zawierać :
  - nazwę, poziom i profil (ogólnoakademicki lub praktyczny) kierunku studiów;
  - formę studiów (stacjonarne lub niestacjonarne);
  - liczbę semestrów i liczbę punktów ECTS konieczną dla uzyskania kwalifikacji na danym kierunku na określonym poziomie kształcenia;
  - moduły kształcenia (przedmioty/grupy przedmiotów) wraz z przypisanymi każdemu modułowi zakładanymi efektami kształcenia oraz liczbą punktów ECTS;
  - procentowy udział punktów ECTS realizowanych w obrębie każdego z obszarów w przypadku kierunku studiów przyporządkowanych do więcej, niż jednego obszaru kształcenia;
  - opis metod weryfikacji zakładanych efektów kształcenia osiągniętych przez studenta;
  - plan studiów;
  - łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów (godziny kontaktowe);
  - łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z zakresu nauk podstawowych, do których odnoszą się efekty kształcenia dla określonego kierunku, poziomu i profilu kształcenia;
  - łączną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć o charakterze praktycznym (w tym zajęć laboratoryjnych i projektowych);
  - minimalną liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać, realizując moduły kształcenia oferowane na zajęciach ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów;

- liczbę punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach z wychowania fizycznego i z języka obcego;
  - wymiar, zasady i formę odbywania praktyk, w przypadku, gdy program kształcenia przewiduje praktyki;
  - liczbę godzin zajęć dydaktycznych w programie, z podziałem na poszczególne moduły.
2. Program studiów jest zaprojektowany w taki sposób, by zapewniał realizację wszystkich zakładanych efektów kształcenia.
  3. Program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS.
  4. Program studiów dla kierunku o profilu ogólnoakademickim obejmuje moduły zajęć powiązane z prowadzonymi badaniami naukowymi w dziedzinie nauki związanej z tym kierunkiem studiów, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS, służące zdobywaniu przez studenta pogłębionej wiedzy oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych.
  5. Przy projektowaniu programu studiów dla profilu praktycznego uwzględnia się zajęcia umożliwiające kształtowanie umiejętności o charakterze praktycznym. Ponad połowa programu studiów określonego w punktach ECTS obejmuje zajęcia praktyczne kształtujące takie umiejętności. Są one uzyskiwane m.in. w ramach praktyk odbywanym poza uczelnią (tj. u pracodawcy) oraz na zajęciach warsztatowych, które są prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. Przygotowując program studiów dla profilu praktycznego, uwzględnia się przynajmniej trzymiesięczne praktyki zawodowe.
  6. Program studiów o profilu praktycznym można realizować przy udziale podmiotów gospodarczych, przy czym współpracę tę określa umowa (w formie pisemnej) mogąca regulować:
    - zasady udziału podmiotu gospodarczego w przygotowaniu lub modyfikowaniu programu kształcenia;
    - udział podmiotu gospodarczego w finansowaniu studiów, prowadzeniu zajęć, organizacji praktyk zawodowych lub staży dla studentów,
    - zobowiązania uczelni wobec podmiotu gospodarczego.
  7. Program studiów jest udostępniany na internetowej stronie Wydziału i kierunku studiów.

§ 3

Plan studiów

1. Plan studiów obowiązujący na danym kierunku studiów powinien zawierać:
  - nazwę kierunku studiów oraz specjalności,
  - poziom studiów,
  - profil studiów,
  - formę studiów,
  - wykaz przedmiotów (wraz z informacją o liczbie godzin, formach zajęć, formie zaliczenia oraz liczbie punktów ECTS) z podziałem na semestry.
2. Zestaw realizowanych modułów kształcenia oraz ich usytuowanie w semestrach są określone przez plan studiów. Opisy modułów (w tym modułowe efekty kształcenia, metody ich weryfikacji, zasady oceny) są przygotowywane przez koordynatorów modułów i przekazywane zespołowi programowemu. Opis modułu powinien uwzględniać szablony opisu sylabusów dostępne w systemie Syjon (<http://syjon.umcs.lublin.pl>). Zespół programowy dokonuje oceny modułu, mając na uwadze spójność programu kształcenia, stopień realizacji kierunkowych efektów kształcenia, adekwatność metod weryfikacji efektów kształcenia. Narzędziem analizy jest matryca efektów kształcenia.

§ 4 Punkty ECTS

1. Punkty ECTS to liczbowa wartość odzwierciedlająca nakład pracy przeciętnego studenta (obejmujący uczestnictwo w zajęciach oraz pracę własną) potrzebny do osiągnięcia założonych efektów kształcenia. Przyjmuje się, że 1 punkt ECTS odpowiada 30 h pracy studenta.
2. Punkty ECTS przypisywane są wszystkim elementom programu kształcenia: modułom (przedmiotom), praktykom oraz pracy dyplomowej.
3. Liczbę punktów ECTS przypisanych do poszczególnych modułów ustala się, biorąc pod uwagę: godziny kontaktowe z prowadzącym zajęcia realizowane w formie zajęć dydaktycznych oraz w formie konsultacji, przygotowanie studenta do zajęć dydaktycznych w trakcie semestru, przygotowanie studenta do zaliczeń i egzaminów, studiowanie literatury oraz inne, specyficzne dla modułu formy aktywności (udział w debacie, przygotowanie projektu etc.).
4. Liczba punktów ECTS nie zależy od oceny, którą otrzymuje student.

5. Liczba punktów ECTS (określona z wykorzystaniem kryteriów wskazanych w ustępie 3) jest proponowana przez koordynatora przedmiotu i uzgadniana z zespołem programowym.
6. Liczba punktów ECTS przypisana wszystkim modułom realizowanym w roku akademickim wynosi 60. Liczba punktów uzyskiwanych w każdym semestrze winna wynosić 30. W uzasadnionych przypadkach Rada Wydziału może zmienić tę ostatnią liczbę.
7. Liczba punktów ECTS wymaganych do ukończenia studiów na kierunkach prowadzonych przez WFiS wynosi: 180 (studia I stopnia) oraz 120 punktów (studia II stopnia).
8. Dodatkowe, nieobjęte programem studiów zajęcia są odpłatne. Wysokość opłat za każdy uzyskany punkt ECTS reguluje Zarządzenie Rektora UMCS. Nie dotyczy to studentów, którzy, rozpoczynając studia przed rokiem akademickim 2014/2015, nabyli prawo do korzystania bez wnoszenia opłat z zajęć (nieobjętych programem studiów), za które można uzyskać dodatkowo nie więcej niż 30 punktów ECTS na określonym poziomie studiów.

§ 5

Doskonalenie programów kształcenia

1. Programy studiów mogą podlegać modyfikacji. Modyfikacje te są przygotowywane przez zespoły programowe w efekcie:
  - dokonanej okresowej oceny procesu kształcenia na danym kierunku,
  - sugestii i wniosków składanych przez: władze wydziału i instytutów kierunkowych, Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia, nauczycieli akademickich, studentów, absolwentów oraz interesariuszy zewnętrznych;
  - zmiany warunków kształcenia.
2. Zespoły programowe, dokonują systematycznej okresowej (przynajmniej rocznej) analizy rezultatów kształcenia, programów kształcenia, planów kształcenia i zakładanych efektów kształcenia, sylabusów przedmiotów, itp. Po zakończeniu roku akademickiego każdy z zespołów programowych działających na WFiS składa sprawozdanie ze swojej działalności dziekanowi Wydziału i Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia.
3. Dziekan, po zasięgnięciu opinii nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na określonym kierunku studiów, poziomie i profilu kształcenia, ze szczególnym uwzględnieniem opinii nauczycieli akademickich zaliczonych do minimum kadrowego, przedkłada Radzie Wydziału na koniec roku akademickiego ocenę realizacji zakładanych efektów kształcenia. Wnioski z tej oceny uwzględniane są przy doskonaleniu programu studiów.

4. W przypadku, gdy niezbędne jest wprowadzenie zmian, zespół programowy przedkłada Wydziałowemu Zespołowi ds. Jakości Kształcenia propozycje modyfikacji programu studiów wraz z uzasadnieniem. Po uzyskaniu pozytywnej opinii Wydziałowego Zespołu ds. Jakości Kształcenia, zespół programowy za pośrednictwem dziekana kieruje do Rady Wydziału wniosek o zatwierdzenie zmian.
5. Wszelkie zmiany w programie studiów wymagają zatwierdzenia przez Radę Wydziału Filozofii i Socjologii. Zmiany te są przedstawiane Rektorowi ds. Kształcenia w terminie do 15 czerwca roku akademickiego poprzedzającego rozpoczęcie cyklu kształcenia, którego dotyczą zmiany.
6. Zaakceptowane zmiany w programie studiów publikowane są na stronie internetowej Wydziału i kierunku studiów.

Podstawy prawne

- Ustawa *Prawo o szkolnictwie wyższym* z dnia 27 lipca 2005 r. z późniejszymi zmianami (Dz. U. Nr 164, poz. 1365)
- Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. 2014 poz. 1370)
- Rozporządzenie MNiSW z dn. 4 listopada 2011 r. w sprawie wzorcowych efektów kształcenia z późniejszymi zmianami
- Uchwała Nr XXIII – 18.17/14 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 25 czerwca 2014 r. w sprawie określenia efektów kształcenia nowotworzonego kierunku studiów prowadzonego wspólnie przez Wydział Nauk o Ziemi i Gospodarki Przestrzennej, Wydział Politologii oraz Wydział Filozofii i Socjologii (z załącznikiem)
- Uchwała Nr XXIII – 16.10/14 Senatu Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie z dnia 23 kwietnia 2014 r. w sprawie określenia efektów kształcenia nowotworzonego kierunku studiów na Wydziale Filozofii i Socjologii (z załącznikiem)
- Uchwała Nr XXIII – 11.6/13 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie wytycznych do projektowania efektów kształcenia, programów kształcenia i planów studiów oraz uruchamiania nowych kierunków studiów pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich

- Uchwała Nr XXIII – 11.5/13 Senatu Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 27 listopada 2013 r. w sprawie Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia
- Uchwała Nr XXIII - 7.8/13 Senatu Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia efektów kształcenia nowotworzonego kierunku studiów na Wydziale Filozofii i Socjologii (z załącznikami)
- Uchwała Nr XXII – 39.14/12 Senatu UMCS w Lublinie z dn. 25 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz studiów trzeciego stopnia na Wydziale Filozofii i Socjologii (z załącznikami)
- Uchwała Nr XXII – 36.7/12 Senatu Uniwersytetu Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie z dnia 29 lutego 2012 r. w sprawie określenia efektów kształcenia nowotworzonych kierunków studiów na Wydziale Humanistycznym oraz na Wydziale Filozofii i Socjologii (z załącznikami)
- Zarządzenie Nr 64/2014 Rektora Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie z dnia 4 listopada 2014 r. w sprawie uchylecia Zarządzenia Nr 6/2013 Rektora UMCS w sprawie korzystania przez studentów z zajęć na studiach stacjonarnych w ramach dodatkowego limitu punktów ECTS określonego w art. 170a ust. 2 ustawy „Prawo o szkolnictwie wyższym”

